

Felvidéki Híradó.

TARSADALMI és KÖZMŰVELŐDÉSI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre 4 ft. Fél évre 2 ft.
Negyed évre 1 ft.

MEGJELENIK: MINDEN VASARNAP.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőségre, hirdetések és előzetések a kiadóhivatatra czémezve Turóc-Szt.-Mártonba küldendők.
A hivatalos hírdetéseket, köziratokat péntekig kerjük beküldeni.

HIVATALOS HÍRDETESEK DÍJA:

100 szótól 2 ft., ezentúl minden megkezdett szótól szándék 50 kralól 10 kral.

Márczius 15-ike.

(F.) Midőn az életfentartás és létért való küzdelem nehéz munkájában kifáradva, már-már az elfáradtság nyüge kezdi munkás kezünket megbénítani, egész komolysággal köszönt be hozzánk a kiengesztelődés nagy napja, lerombolandó a dikaszterialis előítéleteket és társadalmi disszonanciákat, melyek itt-ott hébe-hóba még folyvást dominálják a közhangulatot.

Már ezen hatásánál fogva is, de különösen az ezelőtt 43 évvel kivívott eredményeknél fogva, megérdemli e nap, hogy arany betűkkel legyen feljegyezve a magyar nemzet történetében. Megérdemli, hogy szívünk keltsenülten dobbanjon föl az 1848. évi márczius 15-ére gondolva, mert e napon nyilvánult meg egész erejével a korszellem intő szava, melynek hallatára porba hullottak a kiváltások és előjogok roskadozó falai s felragyogott az egyenlőség, szabadság és testvériség napja.

E nap az, melyen százados küzdelmek után először nyilvánult szabadság a magyar nemzet akaratára és óhajára, hogy egyenjogú legyen a hazának minden polgára. E nap hozta meg a többi között a véleményeknek saját újan való szabad nyilvánítását is. Ezen óhajásokat az egész magyar nemzet, mintha egy ember lett volna, visszhangoztatta az egész országban, úgy, hogy a trón is rá adta a szentesítés szavát.

Sajátságos, hogy az 1848. év hajnala forrongásban találta egész Európát. A francia forradalom kitörése megadta az üszköt az osztrák örökös

tartományok lakóinak, kik szintén elégtelnek voltak kormányuk politikájával. S mi alatt a forradalom Bécsben diadalmaskodott, a pozsonyi országgyűlésen is kifejtett a kormányzat átalakulásának fontos ügye.

A roppant szellemi mozgalom, mely márcz. eleje óta a pozsonyi országgyűlést foglalkoztatta, az egész ország, de különösen a főváros élénk figyelemmel kísérte s mondhatni, maga az országgyűlés is annak meleg rokonszenvében találta szellemi főtámaszát.

Meg a pozsonyi országgyűlés a reformtervek kidolgozásával foglalkozott, az ifjúság is — mely nem hagyta magát a formák életöltő korlátai közé szoríttatni — megmozdult. Nem elégedett meg azzal, hogy az ország jogai biztosíttassanak, a kedvező alkalmat gyökeres átalakításra kívánta felhasználni.

Nem csoda tehát, hogy amidőn — márczius 14-én este — megérkezett a fővárosba a bécsi forradalom kitörésének híre, azt a nép, különösen az ifjúság nemcsak lelkesülve fogadta, hanem még ugyanezen nap éjjel tanácskozott a teendőkről. Így történt aztán, hogy a tanácskozási követel. nap, vagyis márczius 15-én, a szabadság érzetétől lelkesült és fölviillanyozott ifjúság nemzeti színű zászlók alatt csoportosulván, Petőfi és Jókai által vezettelve az utcákon, örömszajmenetet tartott. Az egyetemi térre érve, Petőfi elmvölnyre lépett és lelkesült hévvel szavalt el forradalmi »Nemzeti dal-át. A versszakok utolsó sorait: A magyarok istenére esküszünk, esküszünk, hogy rabok tovább nem leszünk! — a nép örömtüjüngéssel hangoztatta a szónokkal együtt.

Majd ezután lefogalt az ifjúság egy sajtót s ott kinyomlatta az Irinyi által szerkesztett 12 pont magában foglaló határozatot ily czím alatt: »Mit kíván a magyar nemzet«, úgy-szintén Petőfi »Nemzeti dal-át több ezer példányban.

Azon időközben, míg a nyomdában a sajtó lázas gyorsasággal dolgozott, kívül a szakado eső daczára Petőfi, Irinyi és Jókai az ifjúságot és népet lelkesítő beszédekkel tüztelték. A talaj tehát teljesen készen volt a szabadság eszméinek befogadására, de kivívásáért később számtalan honpolgár véreinek kellett folytania.

Este általános kivilágítás rendeztetett, a Nemzeti színházban szelődés tartott, hol Egresy Gábor Petőfi »Nemzeti dal-át szavaltta, a kar pedig a néppel együtt a »Himnusz-t« és »Szózat-ot« énekelte.

Mind ezek tagadhatalanul igen szép dolgok voltak, de a nemzet nem sokáig élvezhette a közörmöt. A vihar nemskára kitört, dült, pusztított egész borzalomával, pataként omlott a vér. A nemzet nagyjai elhullottak, ki a csataterén, ki a hóhér keze alatt. S a vihar lecsendesülte két évtizedig tartó gyász borult hazánkra. Végre megerkezett a kibékülés örömnapja 1867-ben. A trón belátván a magyar nemzet jogos követelését, ennek békejobbjait nyújtá s a nemzet, mely nagylelkű vala mindenkoron, elfelejtette a múltat.

Márczius 15-ike Jókai szerint »szükséges nap« volt. E nap hozta meg a haza minden rangú és nemzetiiségű honpolgárára a szabadságot, egyenlőséget és testvériséget. Viszont ezen három szó nagy köte-

lezettséget ró minden honpolgárra. Kötelez bennünket polgári kötelességünk hű teljesítésére, melyek közé tartozik első sorban: a haza iránti szeretet, hűség, a nép hazafias szellemen való művelése, az uralkodó nyelv és az alkotmányos törvények tisztelése.

Legyünk tehát egyenlők a hazaszeretben, a kitartó, hazafias, becsületes munkásságban is. Ekkor márczius 15-ike nemcsak szükséges, de szép, ragyogó, dicső napunk is lesz.

Nem minden arany, a mi fénylik.

Már többször voltam oly szerencsés, hogy a t. szerkesztő úr népiszkolai tanügyre vágó észrevételeimet becses lapjában közölte és ez bátorít arra, hogy most is t. szerkesztő úr engedelmével egy, a tanítókat mélyen érintő kérdést szelöltessek.

György Aladár úr ugyanis egy fővárosi lapban »A népiszkolai anyagi helyzet Po-rozországban és hazánkban« czímre általánosan furcsa dolgokat mond el. György Aladár úr az országos statisztikai hivatal beltagja és mint ilyen, azt gondolja, hogy ő legjobban ismeri a népiszkolai anyagi helyzetet, és leghivatottabb arra, hogy a nyomorral küzdő szegény népiszkolai anyagi helyzetét legnyilvánosabb alakban tüntesse fel a 22 ezer népiszkolai és majdnem annyi iskolázott előtt.

Magyarországon — mondja a nevezett cikk — a népiszkolai rendes tanítók fizetésének átlaga 472 forint a segédtanítóké 303 ft.

Egyes tankerületeket tekintve, kettőben (Budapest és Hódmező) az átlag meghaladja az 1000 ft-ot, 18 más helyen felül van az 500 ft-ot, 400—500 közt van 25 tankerületben, 300—400 közt van 12 és csak

TÁRCZA.

A nagy napokból.

A Felvidéki Híradó eredeti tárczája.

Ej volt, sőt éj volt! Úgy látszott, mintha a nemzet a szomorú emlékü mohácsi téren örök álomra hajtott volna fejét. Álomra, melyből többé nincs felébredés. És ha néha néha mégis mozdult a nemzet — test, ez inkább a haldokló végvonnaglásnak, mint a természetes élet lüktetésének tünt fel. — Végre jött egy hatalmas kéz, mely a többi nemzetekkel e nemzet vállait is meg érinté. E kéz az idők szellemének keze volt. Ez érintésre megragadottak a holtak hitt test. Lerázta rab bilincseit, hogy fegyvert kovacsoson belőlök a szabadság kivívására.

De valamin a mély alomról ébredő csak fokoként jut testi és lelki erejének teljes tudatára: azonképen a nemzetek, tehát nemzetünknek is öntudatos éber állapotát, hossz-szab, inkább sejtjelemszerű állapot előzte meg. Messze vezetne a nemzet ébredési folyamatát lépésről lépésre kísérsni. Azt azonban nem mulaszthatom el, hogy rá ne mutassak azon eseményekre és megelőző mozgalmakra, melyeknek a márczius 15-e természetesszerű gyümölesét, felmagasztaló megkoronázatását képezi. Lehetetlenek tartom meg nem említeni azon hazafiai fáradozásait, a kik munkálkodtak, jóllehet nagyon jól tudták, hogy munkálkodásuk gyümölesét maguk semmi esetre, legfeljebb egy boldogabb kor gyermekei élvezendők; kik, mint a bibliabeli ag-

gastyán ültették a fat, hogy annak gyümölesét az utókor szedhesse le. — Meg fogják nekem engedni, hogy ezen megemlékezésemben első sorban a nemzet szellemi munkásaira leendő tekintettel.

Azon férfiak között, kik e század elején, a nemzetet hosszú lelki álomból felébresztési iparkodtak igen tekintélyes helyet foglalni Kulesár István. »Cultura által nemcsinített nemzeti lélek, volt az ő jelszava, s erre szerinte három út vezetett: tudomány, irodalom, nemzeti szinpad.« Kulesár István volt az, ki lapjaiban egy magyar tudós társaság felállítására körül Révay után leghatározottabban igazgatótt. Ezen működésnek volt eredménye, hogy a hazafias lelkű Marezbányi István († 1810) végrendeletében egy jutalmazó intézetet alapított, »mely a nemzeti nyelv művelésére évenként pályakérdéseket tűnt ki, s azonsíval az év folyamában megjelent legjobb eleműeknek is díjakat osztana.«

Azon költők közül, kik a nemzetébresztés ezen nagy munkájában a hazafias érzelmek legelrettettebb húrjait megragzóttani képesek voltak, senki sem szolgált fel előzőleg oly hathatósan, mint Kisfaludy Sándor. Avagy nem érezzük-e a magyar vért pezsgeni legkisebb izületünkben is, midőn olvassuk az ő Hatyu dalában:

»Elsz vagy gyuladt kebelemben
A nemzethez szóllani,
És megrágni, ébredjen fel
Sorsot jobbat váltani . . .
Meggyőződve lévén arról:
Ha erről nem tehetünk,

Sem magyarok, sem szabadok

Sokáig nem lehetünk . . .

Kisfaludy lelkesítő példájára szólláltak meg azon költők, kiknek báberai nem fogtak elfoyadni mindaddig, míg a négy fonyalú határan egyetlen magyar szív fog dobogni. Ilyenek Virág Benedek, Révay Miklós, Csokonay Vitéz Mihály, Kazinczy Ferencz, Berzsenyi Daniel, Kisfaludy Károly, Kölcsey Ferencz, Vörösmarty Mihály, Czuczor Gergely.

A nemzeti és hazafias irodalom megtette hatását a politikai és társadalmi kifejlődésre. »A nemzeti figyelem, mindinkább szellemi érdekei felé fordult, s érezni kezdé, hogy csak ezekre építve, veheti meg a sováron ohajtott nemzeti jobblét alapjait.«

Még a szép irodalom munkásai a nemzet érzületet készített elő egy jövő, a nemzethez másból élet viselésére; addig egy, legalább eleinte, majdnem magosan álló szellemi colossus, irodalmi, társadalmi és politikai tevékenysége által a gyakorlat terére lépett. Ez a szellemi colossus Széchenyi István volt.

Hogy Széchenyi szellemi nagyságát keilő világításban foghassuk fel, meg kell gondolnunk, miszerint ő egy nagyon is egyoldalú készséggel bíró huszárkapitányból lett nemzete regenerátorává. A ki, mint katoná, a kard forgatásán kívül egyebéig alig értett, férfi korában, nemzetét iránt való hő szeretete által osztonozott, komoly tanulmányokra adta magát. Úgy, hogy már első 1828-ban megjelent munkájában, a »Hitelben« oly hatást keltett, minőt előtte talán egy politikai röpírat sem. »Szabad, biztos bírtok; ezt megelőző jó törvény; ezt meg-

előző elmesurjódás; ezt megelőző egy be-pontosság; ezt megelőző kedvesség tétele a hazának s a haza központjának Budapestnek, — voltak a »Hitel« irany elvei. Nem profétia illet kellett-e ahhoz, hogy közállapotaink akkori szomorú viszonyai között, ki merje az azóta nemzeti jelgévélő nyilatkozatot mondani: »Nincs igazuk, kik azt mondják: a magyar volt; én ezt hiszem, a magyar lesz!« Ha a Hitel megjelenése után voltak is olyanok, kik Széchenyi reform törekvései ellen felmerkedtek szólni; második röpíratának a »Világ«-nak megjelenése teljesen elnémította a minden újítástól idegenkedő ellenfeleit. »A világ« mondja egy akkori bírálója »első derengése a ragyogó keleti csillagnak, mely a hatalom embereinek és a népek után mutat a megváltozó fele; a Világ egy fény törvény, mely vigasztaló sugarait messze kiküldi és irányt jelöl, midőn a viharos éjben megöröhetlen talaját a hullámok siker nélkül ostromolják.« Ha a két munkához még hozzá vesszük az 1833-ban megjelent »Stadium«-ot, melynek »célja kimutatni az első lépéseket, melyeket a nemzetnek újajulésülete ösvényén mindennek előtt tennie kell:« nem igazolul-e eléggé Széchenyi hazaszereteté és lelki fenntartását? De ő mint fentebb jelzők, nem annyira az elmélet, mint inkább a gyakorlat embere volt. Azon elveket, melyeket iratában hirdetett a gyakorlati élet terén is iparkodott megvalósítani.

Ily irányú tevékenységének gyümölesei a magyar Akadémiaának megalapítása, a nemzeti kaszinó, a gazdasági egyesület, a buda-

8 kerültem nem éri el a törvényes minimumot.

Poroszországban ezzel szemben az átlagos fizetés 549 ffr és pedig a városi iskolákban 665, a falusiaknál 478 ffr, azaz a falusi tanító fizetésének átlaga körülbelül ugyanaz, a mi nálunk az összes tanítók fizetésének átlaga.

A legnagyobb átlag nálunk Hajdumegyében van (1205 ffr.), ott a rajnai tartományban 1409 ffr, viszont a legesélyesebb fizetési átlag nálunk 222 ffr, ott Veszpremben 403 ffr. Fényes számok ezek! De Istenem! ha ez csakugyan egy volna, akkor nem néznék a tanítókat olyan jelentéktelen személyeknek és nem mondanák »Hiszen ez csak tanító« de igenis úgy tekintenek rá, mint a tanító pályán működő jelentékeny hivatalnok.

Kar volt ez az összehasonlítást írni, mert ezen adatoknak nemcsak a tanítók, de a nem tanítók sem adnak hitelt. Nem adnak és pedig azért, mert maga a Néptanítók Lapja a mióta megjelenik, a legbuzgóbban csalólgatja ezen statisztikát, a minden számban megjelenő tanító állomási pályázatokkal.

Tizenkét éve hogy a »Néptanítók Lapját olvasom és pedig szorgalmasan olvasom a pályázatokat is, de Isten a tanum, hogy 1205 forintos néptanítói fizetést soha sem olvastam és 500 forintosát is csak akkor, ha tanítói teendővel a kantori teendők is össze voltak kötve. És aztán, ha olyan a helyzetünk, minék hirdetnek a Néptanítók Lapjában 5 ffr-tos teli loden kabátot, hiszen a kinek 1200 forintja vagy 500 forintja van, az vehetne tán húsz forintosat is.

En olvasom a német tanügyi lapokat is, de azokban már látam olyan tanítói állomást a milyet felhoz Gy. A. ur összehasonlításában.

En nem tudom, melyik statisztika hitelesebb a miénk-e vagy a poroszoké és de azért, hogy nem foglalkozom országos statisztikával, tudom saját élettapasztalatomból, hogy különösen a tanügyi statisztikában nagyon sok a chaos. Mikor mint segéditanító az ev. volt főesperessel a turoci ev. iskoláról statisztikai adatokat csináltam, a főesperes meg akarván győződni az adatok hitelességéről, felhívta az iskolászekereket és a körjegyzőket az adatok beküldésére. Összehasonlítva aztán az iskolások által benyújtott adatokat a körjegyzők által beadatott kiutit, hogy az iskolások által beadott adatok szerint a néptanító átlagos fizetése a turoci ev. esperességben (mely 42 iskolát számít) 301 forint volt, — a körjegyzőség szerint 250, ide érve mind a kettőnél a kantori fizetést is.

Hat ilyen a statisztika kicsiben. Hat addig még a ministerium zold szatallara jön, mi történelem vele? Különben ha igaz volna is, hogy

olyan jó a dolgunk, akkor sem jó azt a nyilvánosság előtt elárulni, tudván azt, hogy milyen rendetlenül kapják különösen a felekezeti tanítók fizetéseiket. Sok iskola fenartó nagyon is felfogja saját kibeszélésére használni György Aladar úr ezikkét.

»A tanítók túlterheltsége tekintetében sem lehet a magyar tanítóknak nagyon sok panaszuk. Milyen szépen zengnek ezek a szavak. Budapesten tán nem, de méltóztassék kíséltálni Liptóba (Vázees, Liszokafu, Szélicné) Árvába, (Parnicza, Jablonka, Zazriva Lekra s. a. t.) Turócban, (Turanyba, Trenesében, Tyerchovára, Belára, Rovne s. a. t.) s akkor csakugyan megfog arról győződni, hogy a dolog tényállása egészen más.

Különbén nincsen cézom olyan tekintélylyel mint György Aladar úr polemizálni, én csak több turoci éhez collegámmal saját érdekünkben akartam iskolafenartóinknak sorraibban némelyeket megmutatni és meggyőződtetni őket arról, hogy nem mind arany, a mi fénylik.

Burian János,
ev. tanító.

Levél Liptóból.

A Liptó megyei ágostai evangélikus egyházak felügyelői és lelkeszei e hó 11-én Szentmiklóson értekezletre gyűltek össze, hogy a dunáninneni evang. egyház-kerületben Geduly elhunytá folytán megüresedett puspoki állás betöltésére céljából szükségessé vált választással szemben, — a jelölt személyt névbe, bizalmas megbeszélés útján megállapodásra jussanak.

A tanácskozáson, — minthogy annak eredménye a megyében ez idő szerint országos politikai hangulat nyilvánulásából előre látható volt, — s a kölcsönös capitatálás, — egymással küzdő két elvi álláspont között fennforgó kiegyenlíthetlen ellentét miatt sikerem amúgy sem vezetett volna, — meddő viták egy oldalról sem idéztettek fel, s ennélfogva az értekezlet simán folyt le és csakhamar oda lyukadt ki, hogy miután az előző esperességi felügyelő Brobrovniczy László kir. ügyész a kerületbeli protestánsoktól nemzetiségű részének elhatározására Vághujhyán tartott gyűlése elhárítószaróli tájékoztató jelentést tett, — a jelenlevők, — három férfú, név szerint Plattly Gyula és Kiszely Árpád felügyelők, s Lincazenyi Lajos kir. lehotaii lelkesze javaslatára elenyében, akik a magyar part jelöltje érdekében emeltek fel szavukat, — egyszerűen kimondották, hogy mindannyian Ballik Frigyes lipotói főesperes jelöltsége mellett foglalnak állást.

A HÉT TÖRTENETE.

How kis okokból végzetes események fejlődhetnek, úgy az egyes emberekre, mint az államszadalomra, sőt még a politikára nézve is; mutatja a mult hét egyik nagyon meglepő eseménye: a magyar ministerelnöknek allásáról való leköszönése.

Látszólag nem volt valami feltűnő esemény Tisza Kálmánnak mult évi december hó 11-én a képviselőházban tett ama nyilatkozata, melyet a honossági törvény módosítása tárgyában ekképen hangoztatott: A kormány éri általános szempontokból, figyelemmel úgy a szóban levő körülményre (t. i. Kossuth Lajos állampolgárságára), mint az Amerikába nagyobb számmal kivándorolt hazakifutók érdekeire, a honossági törvény revíziójának szükségét és akkor épen azon útra is ki lehet terjeszkedni: Azonban az esemény szezete nagyot változott Kossuth Lajosnak néhány nappal később tett egy nyilatkozata, melyben minden előbbi nyilatkozatait fölülmúló élle tagadja meg elismerését a koronától s a törvényhozóktól.

Nyilvánvaló lett, hogy most már szavát semmiképen sem válthatja be. A kabinet sem vállalhatott szolidaritást e kérdésben lejelvel s így Tisza Kálmán, nem jelenhetvén meg szöszögöként a parlament előtt, a helyzet kényszer alatt Ó Felsőgőtől a ministerelnökségtől való felmentését kérelmezte.

A szabadlevél part azon reményben kecsgettette magát, hogy sorsát ezután is Tisza Kálmán fogja intézni, mint pártvezér. Azonban esalódott, mert Tisza Kálmán határozottan kijelentette, hogy habár nagy sulyt fektet a szabadlevél part integrálására, mégis a pártvezérszi szerepe nem vályik, sőt azt a határozottan perhorreskálja. Szerinte a parlamentarizmus rendszereit össze nem lér s a kormányzásra és országra nézve határozottan veszélyes, ha a többség bizalma és vezetése a mindenkori ministerelnök — s egy külön pártvezér közt megoszlik. Ó mint egyszerű pártmber foglalja el helyét a szabadlevél partban s mint ilyen akarja támogatni a parttal együtt az új ministerelnököt.

Az idotől és formaktól eltekintve ma már Szapary Gyula gróf földmívelési minister a magyar ministerelnök, ki vállalkozott az új kabinet megalakítására. A kabinet rekonstrukciója az első pillanattól nem látszott nagyobb fáradságú összekötöttnek. Minthogy azonban idoközben Teleki Géza gróf belügyminister határozottan kijelentette visszalépését, két tárca (t. i. a belügyi és földmívelési) betöltése nehezíti a valsg lebonyolítását.

A belügyi tárcaat Szapari gróf a pozsonyi főispánnak ajánlotta fel. Zichy József gróf

mindazáltal Tisza személyére való tekintetből, ki őt a mult év folyamán három ízben szállította fel a kanitbe való belépésre, a tárcaat nem fogadta el.

A kabinet többi tagjai kések Szapary ministeriumba lépni. Az eddigi kombinációt szerint Szapary a belügyministeri tárcaat veszi át, földmívelési minister pedig Bethlen András brassói főispán lesz.

Az államtitkárok Tibád Antal belügyi államtitkár kivételével valamennyien megmaradnak állásukban.

A szabadlevél part, melyben a hét elején bizonyos ingadozás volt észlelhető, teljes egészében fog Szapary mögé sorakozni.

Az új kabinet bemutatása hétfőre van tervezve.

A romániai kabinet elhatározta, hogy véget vesson az Ausztria-Magyarországgal folytatott vambhorának. A román udvari körök — állítólag — komolyan foglalkoznak azzal az eszmével, hogy trónörökösüket egy osztrák főhercegnővel fogják eljegyezni.

Szerbiában a radikális part felbomlása befejezett tény; tagjainak nagy része már kivált és az ujonnan megalakult nemzeti pártba lépett be.

A bolgár kormány erőiesen dolgozik a fejedelem elismerésének kérdésén. Nacsevics bécsi ügyvivő legközelebb bizalmas kérdést szándékozik ez ügyben gróf Kálnokyhoz intézni.

HIREINK.

A honpíntizmusról szóló tárca vége a jövő számunkban fog megjelenni.

Mely részvétellel értesültünk, hogy méltóságos Justh Kálmáné úrnő, szeretett főispánunk neje, súlyosan megbetegedett. Adja Isten, hogy jövő számunkban teljes javulást jelenthessünk olvasóinknak.

Halalozás. F. hó 7-én hunyt el, hosszas szenvedés után Selmezy-Bélabánya sz. kir. város pénztárosa Felbermayer Nándor 66 éves korában; a boldogult 43 éven át volt a város tisztviselője s kitartó szorgalma, pontossága, lelkiismeretessége és szerényisége folytán birta a városi község ösztönlán bizalmát és tiszteletét. Temetése F. hó 9-én volt, melyen a város intelligenciája, dacára a rossz időnek nagy számban jelent meg; — a koszorúkkal borított koporsót a városi tisztviselői váltakozva vitték a szomorú helyre, a hol már nem faj semmi! A gyszülő család a következő gyszajentést adta ki: Az alulírottak mélyen megsomorodott szívvel jelentik forrón szeretett férjének, illetve atyjuk, nagytatyjuknak, apósnak Felbermayer Nándor úrnak, város pénztárnok

pesti hidárság létesítése. Mind oly tényező, melyek a nemzetet egészen új világ nézetre vezetik.

A reform kérdések bajnokairól léven szó van egy férfú, a kinek nevét a legnagyobb magyar neve mellől el nem hagyhatjuk. Ez a férfú volt Deák Ferencz, a ki első fellépésétől, 1833-otl egész haláláig politikai életünk központja volt. Messze vezetne e nagy férfú működését vizolni akarai, mert akkor nemzetünk történetét kellene e körből elmondanom; legyen csak elég annak idézése, mit mond legkínzóbb nemzeti történet írónk a haza bölcsének jellemzésére: »Mit Guizot Washingtonról mond. szóról szóra oly tökéletesen rá illik Deák Ferenczre, mintha őt akarta volna jellemezni a híres francia ír: Nem volt benne semmi onés, semmi vetélkedés. Midőn ő diadalt aratott, ellene nézve az sem vesztett fogadás, sem általános karhözatas nem volt. Ó nem szelleme felsőbbségének, hanem magoknak a dolgoknak s azok szükségességének nevében győzedelmeskedett... Egyebébrant onés-telenségéről mindenki legbensőbbben meg volt győződve; nagy világ volt ő, melyben az emberek onkét s egészen megnyugszának; hatalmas erő volt ő, melyben az emberek onkét s egészen megnyugszának; hatalmas erő volt ő, mely a lelket magához vonza...«

Itt kell megemlékeznünk azon férfúrol, kinek a 48-i eseményekben leg több részét volt. Ez Kossuth Lajos. Az ő szélesebb körű szerepese akkor kezdődött, midőn 1841-ben a Pesti Hírlap szerkesztését átvette. A Pesti

Hírlapot Kossuth 3/4 évig szerkesztette, s mint ilyen a magyar hírlap iradalmát megteremtette, ő tette azt; »orámatokat a nemzet életében, hajnalszilágává a villáosság napjának, a jelen izzadó munkasává, mely a jövőt előkészíti; — orjéve a jogszerségnek; remény horgonyává a szenvedőnek.«

Ime ezek voltak azon fontosabb mozzanatok, melyek 1848 március 15-ét előkészítették. Hatra van még, hogy a közvetlen előzményekről is röviden megemlékezzünk. 1847. szept. 17-én adatott ki a királyi rendelet, mely az országgyűlést november 7-re Pozsonyba tűzte ki, s melynek céljával a nádor választáson kívül »az ország boldogságának nevelésére és a közjó gyarapítására kívánt többféle nagy fontosságú törvényes intézkedések« tuzettek ki. A követek megválasztattak. Az utasítások hosszú során a szard fő jellege: a szabadság s egyenlőségre törekvés, tuzrózódió vissza. — Mindjárt az ülészek elején István főhercegg, nádornak megválasztatva, a felirati viták kezdődtek. A conservatív part szónokának, Somsich Pálnak indítványa abban culminált, hogy a valasz felirat Apponyi cancellár kormány ellen semmi vádat ne tartalmazzon, s csak a régió sérelmek orvoslását kérje. Ennek ellenében a nemzeti part mulhatatlank tartá kimondani, hogy a haladási irányának a nemzet előtt más értelme van, mint a mely a kormány törekvéseiből kiviláglik, mely nem más, mint alkotmányunknak az absolut hatalomban való felolvasztására vezető intézkedések a reform, a haladás zasz-

lójá alatt. Ezen indítvány szószerzője maga Kossuth Lajos volt, s oly hatást ért el, hogy Somsich jónak látta indítványát vissza venni. Ekkor lépett fel Széchenyi egy közvetítő indítványával, mely lényegileg egyezett a nemzeti partéval, attól inkább csak modora által kulombózott. Mindamelllett a szó többé Kossuth indítványa fogadtatott el (nov. 27.). A forendiázbán azonban kisebbségben maradt az alsó haz határozata, s folyt a szó és eszmeharc tovább. Ki tudja miként végződik ezen országgyűlés, ha idoközben hire nem érkezik hogy a forradalom Parisban kitört. E hír még a bécsiéket is felzarta hosszú almból s marcz. 13-án kitört a forradalom. Mielőtt azonban ezek történtek, élénk mozgalom keletkezett Budapesten a nemzeti part fejének azon indítványa, miszerint felőlös ministerium alakítsassék. E mozgalom vezetői Petöfi, Irinyi, Jókai, Vasváry, Buloyvsky. Az ismeretes 12 pont szerkesztője Irinyi József volt. E 12 pont Meteorékné fog tündökölni örökké nemzeti létünk egen: épen azért a méltó az arra, hogy minden magyar mint az igazhívó apostoli hitförmát, mindennapi imájába foglalja.

»Mit kíván a magyar nemzet?

1. Legyen béke szabadság és egyetértés.
2. Kivánjuk a saját szabadságot a cenzura eltörlését.
3. Felölös ministeriumot Budapesten.
4. Evententí országgyűlést Pesten.
5. Törvény előtti egyenlőséget, polgari és vallási tekintetben.
6. Nemzeti örsereget.

6. Közös teherviselés.
7. Az úrbéri terhek megszüntetését.
8. Esküdő széklet képviselet s egyenlőség alapján.
9. Nemzeti bankot.
10. A katonaság esküdjék meg alkotmányra; magyar katonáinkat ne vigyék külföldre; a külföldieket vigyék el tölünk.
11. A politikai foglyok bocsátásának szabádon.
12. Kivánjuk az uniót Erdélyiel.

Egyenlőség, szabadság, testvériség!

E 12 pont marcz. 12-én a Nemzeti kör helyiségében tartott népgyűlésen fogadtatott el, 13-án tört ki a Bécsben levő forradalom. Ennek hire 14-én este érkezett Budapestre. Masnap reggel kinyomatott a 12 pont Landner nyomdájában. Ugyanaz nap délután a város haz a mostani Szabadság téren ki is hirdettetett. A 12 pont egy petió ki szerében az országgyűléshez küldetett fel. A petitiót Szepesy Ferencz polgarmester irta alá.

Ezután eljött az idők teljessége. A nemzet kívánása meg haligatottat. Ezután rövid, de diesteljes napok következtek. Majd következett egy olyan küzdelem, melyeknek párját a világ történelemben hiába keressük. A nemzet egyidőre legalább elbukott, de bukasában is megmutatta, hogy méltó Európa tisztelére, méltó az életre, méltó a szabadságra.

Éljen a haza!

s régi polgárnak e hó 7-én d. e. 9 óra 30 perckor életének 66 ik, boldog házasságának 33 ik évét történt kimutat. A boldogultnak holt tetemei a róm. kath. egyházszertartásai szerint e hó 9-én d. u. fél 5 órakor helyeztetek a „Frauenberg” temetőben a család sírba. Az engedszől szent mise aloszat folyó hó 10-én reggel fél 8 órakor mutatattik be az Egék Urának a szent Katalin templomban. Békébe lebejzen hamva felett! — Özv. Felbermajer-Wagner Mária mint neje. Vörös-Felbermajer Mária, Grosch-Felbermajer Leopoldine mint gyermekei. Vörös-Ferencz, Grosch Károly mint vejei. Vörös Sarolta, Mariska, Tihamér, Etelka, Grosch Károly mint unokái §.

A tegnapi nagy napot szépen ünnepelték meg a magyar olvasó egylet és társaskör. Este 7 órakor a megyeház nagyertermében műkedvelői színelőadást rendeztek, melyen a Talpra magyar (számlalta Farczady József), és két vigjáték (A hármak szövetség és a Végrehajtó) adattak elő nagy közönség előtt. Előadás után a kaszinó helyiségeiben közvacsora volt, mely alatt egymást érték a hazafias toastok. A szépen sikerült estéről jövő számunkban bővebben referálunk.

Selmecz-Balabánya sz. kir. bányaváros törvényhatóság bizottsága f. hó 11-én tartotta rendes havi közgyűlését, melynek elején az elnök indítványára egyhangulag elhatározott, hogy néhai gróf Andrássy Gyula emléké joggyökönyleg megörökíttessék s a gyszóló családhoz részvételt intéztessek; ugyancsak egyhangy határozat folytán joggyökönyleg örökíttettek meg a város elnöknek derék pénztárosának Felbermajer Nándornak emléke is; ezután a napirend tárgyalatán a többek között az adófelzárkózási bizottság Nyitrai László rendes és Ertl Vilmos póttaggal, a szónokör székbe pedig dr. Stuller Gyula és Heinz Hugo választották meg. A közgyűlés örömmel vette tudomásul a tanács jelentését, melynek kapcsán beterjesztett a magyar tudományos academia által ingyen megküldött s a magyar szt. koronáról szóló mű, melynek során elhatározta a közgyűlés, hogy a szép mű 30 napig közzemlére kitétessék s azután díszkötésbe foglalva a városi levéltárban elhelyeztessek. Az iles végben tárgyalatokat megvédassék Gábor tiszti ügyész kérvénye nyugdíjaztatása iránt, e tárgyban azonban a közgyűlés véglegesen nem határozott, a tanácsot bizván meg az ügy előkészítésével. §.

Március 15-én szépen ünnepelték meg a kereskedelmi középiskola ifjuságának önképző köre is. Ünnepi ülést tartott, melyen Darnay Péter tanár igen szép alkalmi beszédet mondott a nagy nap, jelentőségéről; az ifjuság pedig hazafias költemények szavalásával járult az ünnepély emeléséhez.

Vadallati kegyetlenség. Podhrágyon két testvér élt együtt: Thomka Oravecz János és András; nem valami jó viszony lehetett közöttük, mert az idősebb, János, feltette vagyonát öccsétől, kivél még nem osztottak meg s emiatt örökös vitában, veszekedésben voltak egymással. Két héttel ezelőtt kapta magát Oravecz János, hogy véget vessen a veszekedésnek, meg az osztokódó társnak is, öccsét bezarja a kamarába s a szegény embert két héten át ott tartotta a kegyetlen hidegben, enni is csak annyi adván neki, amennyi épen csak hogy elég volt a szegény megkínzott életbentartására. Isten tudja, meddig tartott volna ez az állati kegyetlenség, ha a szolgabírósg meg nem tudja a dolgot s a napokban meg nem szabadítja a szegény embert kegyetlen fogságából, hol a két hét alatt valóságos csontváz változott. Az életéről oly csekély benne, hogy most súlyosan fekvő beteg.

A Szt. Erzsébet nőegylet Selmecz-Balabányan. f. hó 12-én a Sembery teremben, Onosovszky Vilmosné egylet elnök fardhatatlan és kitűnő vezetése mellett, igen sikerült előképpel összefogó felolvasási estélyt rendezett jótékony célra. A terem szorosság megett és méltó elismeréssel adott a szép közönség a szereplőknek; közreműködtek: az academiái ifjusági ének-és zenekar, Csatóry Lajos vezetése alatt. Hermann Melanie k. a., Urbán Ilma k. a. és Jankó Sándor szép kivitelt szavalataikkal. Bükhél János és Ihrig Vilmos fuvala ketőben. A Szt-Erzsébet tablomban szép és kedves Szt. Erzsébet volt Ráth Mariska k. a., a zord tekintetű Lajos király mellett a kit Krausz Kálmán jelképezelt, s a szép

szentnek méltó kísérétt képeztek Henrich Irma k. a., Rennert Olga k. a. és Schuster Gizella k. a. E tablout megelőzőleg igen szép és kerekded felolvasást tartott Vörös-Ferencz úr Szt. Erzsébet életéről. A „Mária Terézia” tablomban a szép királynőt méltóan jelképezte Paller Károlyné úrnő szép alakjával és szép kiegészítéssel szolgáltalt Kaldrovics Margit és Müller Ernőné kiasszonyok. E tablout megelőzőleg dr. Létmányi Nándor olvasott fel Mária Terézia életéből. Végre a „Hunyadi László fejlejtéselő” tablomban meghatóan szép Garai Mária volt Schuster Lajosné úrnő, a mint V. László király előtt kegyelmet esdekelt, a kit Hauber József úr jelképezett.

Kinevezések. Besztercebányán a vallás-és közoktatásügyi minster S e r e d i Iona segédtanítóntól, a besztercebányai m. kir. állami felsőbb leányiskolához rendes tanítóntól nevezte ki. — Az igazságügyi minster P l a n k N. kir. alügyészt, a besztercebányai törvényszékhez bírót nevezte ki. — Gratulálunk mindkettőnek!

Beküldött. Tekintetes Szerkesztő ur! Becess lapja legközelebbi számban azon hirt közölte, mintha a besztercebányai ev. egyház február 26-án megtartott közgyűlésén elhatározta volna, hogy a helybeli ev. gymnasiumot és a kerület által terbe vett leányiskolát anyagiilag támogatni nem tartja czélzsinélnek. Mint-hogy az így formulázott kifejezések, kivált a két tanintézet iránt érdeklődő evang. közönségnél azon hiedelmek kelthetnek fel, mintha az egyháznak saját gymnasiuma további segélyezéséről, sőt — mint annak egyeduli fentartója — további fentartásáról lemondott volna s mintha a kerületi leányiskolát saját közönségének tartom hitelesen kijelenteni: miszerint az említett egyházi közgyűlésen a helyb. ev. gymnasium anyagi támogatását a s a s r ó l v a g y n e m t a m o g a t á s a r ó l egyáltalában szó sem volt, sőt ellenkezőleg, hogy az ezelőtt egy évvel hozott egyházi közgyűlési határozat folytán, mely egyhangulag kimondta ezen intézet további fentartását: épen most tetetnek a jövőjének minél erősebb biztosítást czélzó lépések; s hogy egyháznak az egybeírtat üdősnek s kívánatosnak elismert kerületi leányiskola anyagi támogatását nem egyszerűen czélzsinéltenek, hanem saját kedvezőtlen anyagi viszonyai folytán lehetetlennek találta, a mi meg is különbözik a czélzsinéltségtől. Tisztelettel kérem ennél fogva, hogy ezen helyreigazító megjegyzésnek Becess lapjában helyet engedni sziveskedjék. Müller Sámuel, ev. lelkész.

Március 15-ike. Besztercebányán Szabadsgárczoknak eme nevezetes napja nagy ünnepélyvel tartatik meg itten. Reggel 9 órakor lesz isteni tisztelő a vártemplomban. D. u. 7 órakor nagy szónoklat és énekek a főtéren. 8 órakor társas vacsora a takarékpénztár nagy termében.

A meglőtt csendőr Necsák János folyton halad a javulás útján; a kezelő orvosok tudományosa és László őrsparancsnok oadóadó állaposa megteszik azt a csodát, hogy a keresztül lőtt ember életben marad. Mellese immár beheggedt; a jobb lapocát által levő seb azonban még nyílt; és ámbár mikor köhög a szegény beteg, a nyílt seb zihál, fájdalmat mégsem érez. Étvágya jó van, aludni is nyugodtan tud és testi erje szemlatomást gyarapszik; kórházba azonban még nem szállítható, mert jobb karján egy hatalmas tályog támadt a napokban s ez izgatja nagyon; a kezelő orvosok szerint ez újabb baj nem lesz visszahatással a régire mert a gulevényei elvonja a lobot a keresztül lőt: tudtől. A szegény beteg nagyon szeretne minél előbb felgyógyulni, hogy újra szolgálhat alhason. Ki tudja azonban, teljesül-e ezen kívánsága, még ha életben marad is?

A besztercebányai tanári kör márczius hó 8-án felolvasó gyűlést tartott. Kún Ignác főgymn. tanár felolvasa Esztrévetek a vegyesy akur intézetek magyar nyelvi tanításához, főleg az alsó osztályokban című dolgozatát. Feltárja a felolvasó em értekezésében ama nehézségeket, melyekkel a tanárnak a vegyesyaku intézetekben a magyar nyelv oktatásában meg kell küzdeni, s kijelöli másrészt ama eszközöket is, melyek a tanítás sikerét biztosítják. A tanulságos s szíven kidolgozott értekezés élénk megbeszélést adott okról, melyben a körnek több tagja vett részt. Targyalásra került ezután a szolnai körnek a felvételi vizsgálatok tárgyában beterjesztett indítványa. A vélemények a felöl, vajjon visszaváltandók e a felvételi vizsgálá-

lok, vagy sem, igen eltérők voltak. Végül a tagok többsége azok visszaállítását ellen nyilatkozott. A jövő gyűlésen Marcsin János tanár egy éven szőnyegen levő tárgyor, t. i. a tanárképzésről fog értekezni.

Az e heti marhavásár igen népes volt, még a szomszédos megyékből is hajtottak elődora marhákat. A mezei utak csúszósága miatt több szegény állatnak keserves napot szerzett; a vasárnap is két órát tartó lábat: Zsámokrék közelében is, még az úton lábat törte egy szegény ember tenéjéke. Persze, hogy ilyen körülmények között legjobb vásárt a mészárosok csináltak.

Az emezsöleti és vértisztítási eredmények elerhetetlen marad a dr. R o s a - f e l e t b a l a s a m. Fragner B. gyógyszerárbel Prágában. Kapható az osztrák-magyar monarchia legjobb gyógyszerártaiban.

Süketeknek. Egy személy, ki egy közönséges szor által 23 éves süketéssé és fülzöngsöböl gyogyult ki, készséggel szolgál azon szer leírásával mindenkié, ki hozzá fordul. Czim: NICHOLSON H. J., Wien IX. Kolingasse 4.

IRODALOM.

A Hét. Kiss József hetilapjának utolsó, 10. számában egy nagyszabású czikkben ismerteteli a socializmus történetét. Eszmegazdag szépen írt kis tanulmány ez, mely a világ mozgó kérdés összes szálait egy bogba köti. A következő czikk jobban tanít mind szép irodalmi tartalmán. Első sorban gróf Csáky Albinné czikkét kell felemlítenünk, mely „Esti hangulatok” címet visel. A nemes grófné külföldi prózában megragadó hangulattal festi a különböző évszázok esthangulatait, melyek bizonyos paazálissal az emberi élet korszakaitól összefüggnek. Inkább költemény, mint elmuftatás. T u r a n s z k y - D r a v e z k y Julia nagyérdeklő beszéle „A társalkodások” e feltevel véget ér. A b o n y i Árpádot, a fiatal szimfonistát, Mihöl lett Rómó? Vámbéry Armin, a Kelet legjobb ismerője azt írja meg, hogy milyen a sajtó keleten. „A Hét” egyik tárczairója vervev szellemesen beszéli el látogatását Blah a Lujzánál és ismerteteli albumképeinek érdekes-né érdekesebb hátairát. „A Hét” rovataiban sok érdekes, gúnys, satyrikus megjegyzés; a színházi rovataiban egy igen elmes polemikus czikk Ehegaray egyik magyar bírájára ellen fejezi be a fizet tartalmát, melyet csak hézagosan ismertetünk. „A hét” előzetési ára egész évre 10 frt, fél-évre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr. Elő-gzetheti „A Hét” kiadóhivatalában Magyar Akadémia-palota, Budapest.

Marezáli Henrik „A legújabb kor története” című munkájából Révai testvérek kiadóhivatala (Budapest, IV. váci-utca 1.) megküldte nekünk az ép most megjelent 3. füzetet. Tulzdá nekül emond hatjuk, hogy e műben oly jeles munkák kaptunk melyek még a külföldi történelmi irodalomban is kevés párja akad. A mostani füzet, mely a munkának még mindig első könyvét tartalmazza, és mely száztiznek korszakot alkotó események minden tekintetben objektivitással és tisztasággal meggyőző bannékat arról, hogy a munka megírását jelesebb és Marezálián hivatásukra tollra nem is lehetett volna bízni. A sajtós rendszerrel az anyag feloldozásának sajátos módosul. Az egyházi követő események a csoportosítás dacára világosan áttekinthetők, a kritikai egyéniség háttérbe szorol, illetve a kitűzött czélnek áll szolgálatára. Megelőzőknek a mutak emlékei, az eseményeket megindító és azok folytatására behatásol bíró okok értekezők világos, világos és tiszta fogalmat nyerték mindannak, a mi jőformán zsemzők előtt folyt le, de melyek bemutatásához oly jó hangzása ajánlat kell, mint a milyen az löttünk fekvő mű szerzője. — Ismételten följegyezteszük olvasóinkat, hogy e füzetet vállalat a Ribáry-Molnár-Marezáli-féle történelmi munka folytatásául és kiegészítésül tekintendő, miert is ennek megszerzését az okból is, de azért is melegen ajánljuk, meri a jeleskor történetét önlünk más meg nem írta, a külföldi írók feloldása pedig, a mi viszonyainkkal nem igen tördök. Ajánljuk a megszerzését máz csak azért is, mert ajánlott áldozatokkal sem jár. Az 5 levöl állóremek kiállítását fizetik csak 30 krba kerülnek, és így áll 7 forintba kerül majd az egész munka, mely diszere válik bármely könyvtárnak és diósőregőre a magyar történetírásnak. R e v a s J a n o s k r e k f e l és egész évre is előfizetést 3 illetve 6 forintjával.

A „Technológiai Lapok”-ból, műszaki és ipari szakfolyóirat, szerkeszti Taborszky Ottó, a m. kir. technológiai ipar muzeum igazgatója, megjelent az ez évi február 28-án 4-ik száma következő tartalommal:

1. Az elektromos legvezetékek zöngéséről írta Hollós József. Ismeretes dolog, hogy ma már a nagyobb városokban a különféle elektromos legvezetékek az egyes épületekhez erősitve oly sűrű hálózatot tesznek, hogy ha valaki öngyilkos akarva is lenni, teljes lehetetlen, mert a sűrű hálózatot fennakad. Azonban a mily hasznos szolgálatot tesznek az eszmék gyors közvetítése által, ép oly keillemetlenek azon épületek lakóira, kik oly épületekben laknak, melyekhez ezen vezeték erősitve vannak; mert a széllázközpontok s más behatások által okozott zöngések

a támasz által az épületek vezettének, mi az álom és nyugalmoszerető lakóra nagyon keillemetlen. Ennek megakadályozását mondja el a czik. 2. A párisi világkiállításról. Fém munkáló gépen, E czikk felmuti, hogy a kiállítás gépek között nagy felütést keltett a Werkzeug und Maschiene Fabrik Oerlikon czégek kupos fogas kerekék gyalulására szolgáló gépe. Az ipari szakoktatás folytatósa. E czikkben Hegedüs Károly igazgató igen terjedelmes és tanulságos mondja el, hogy Franciaországban miként részesítik az inasokat elméleti és gyakorlati oktatásban, hogy az elzúttó gyermekek menhelyein, hol 1848-ig 3870 fú, és 1740 leány nyert oktatást, mily szépen szokták hozzá a munkához a gyermekeket s így hogyan neveltek a hazának hasznos polgárokat. Továbbá, hogy egyes ipartestületet saját költségükön 2-3 tanfolyamokat tartanak fén, hol a legkülönbözőbb iparágakban a leghehetőbb szoktatásban részesítik a növendékeket. Valóban megszerzetti és követésé méltó dolgok. Vajna a czikket minél többen olvassák az érdekeltek közül. 4. Új regeneratívó gázlámpák. Ismeretes, hogy a regeneratívó gáz, az az a lángzóhoz vezetett gáz és levegő előmelegítése s így a gáz fényének intenzívebbé tévése által a gázvilágítás mily hatalmas lendületet vett. Eleinte a gáztechnikusok csak arra szoritkoztak, hogy az utca és nagy termek lángzóit helyettesítsék regeneratívó lámpákkal, mi Semens s többek igen sikeresen oldották meg. De az a hatranya volt, hogy ezen lámpák lefelé igen árnyékok vetettek s ezért szobákban alkalmazni nem lehetett. Azonban ma már ezen is segítve van a Manoschek-Ferencz bécsi gyáros „Migon” lámpájánál 5. A Schröder-féle kázanív tisztító készülék. Tudva van, hogy a vízben levő feloldott szilárd anyagok a gózkazánban való lerakódása által, mely sok keillemetlenség, sőt szerencsétlenség is okoznak. A Schröder-féle készülék hivatva van az megakadályozni 6. Vegyes közlemények. A nisi konzul jelenti, hogy a szerb vasutak kiépülésével a nemetországi kereskedők mind nagyobb tért kezdenek hódítani. Mint ügyes és tevékeny ügyönkeik s az áruk csinos pakolása, pontos szállítása és jósága által értek el. Az új czukorgyárak közül a hatvani, mezőhegyesi, szerencsi és bótfalvi gyárak működésben vannak. A nagy ahádi és selypi gyárak is ez évben megkezdik működésüket stb. 7. Kiállítások. Találmányok leírásának kivonata.

Közgazdaság.

Heti tudósítás a budapesti gabonavásárról Szántó Frigyes gabona-bizományosól, Budapest, Dorottya utca 12. sz.

1890 márczius hó 11-én Gabonavásárunk e heti bekezdése lanya volt, azonban az utolsó napokban megszilárdult, miután általános jobb vételűek mutatkoztak.

Kész buza a multheti árvesztéségteljesen visszanyert. A malmok élénkebben vesznek részt a vásárlásban és miután az eladók tartózkodók voltak, úgy azoknak magasabb árkeríteléseiket elfogadták. Az egész heti áremelkedés körülbelül 10 krajcz tesz ki.

Kész kukoriczából csekély az üzlet. Új minőségű 4 frt 80-90 kr, ó minőségű 4 frt 70-85 kr-ron fizettek.

Rozs és árpa szilárdan tartják magukat, azonban az árak a csekély üzlet folytán változatlank maradtak.

Kész zab tartásban kerestett és a mindinkább csökkenő kínálat folytán magasbáron lesz fizetve. Árjegyzésünk 8 frt — 8 frt 20 kr.

Határidő-üzlet: Szokvány-buza tavaszi szállításra kevés forgalom mellett szilárd, 8 frt ¹⁰/₁₀₀, őszi szállítás inkább lanya az irányzat. Utolsó árjegyzésünk 7 frt 72-74 kr.

Szokvány-zab tavaszi szállításra szintén nagyon szilárd és 8 frt ¹⁰/₁₀₀ is krajcz vásároltatott. őszi szállítás 5 ¹⁰/₁₀₀.

Kukoricza május-junius havi szállításra 4 frt 81-83 kr.

Repce augusztus-szeptemberre 12 ¹⁰/₁₀₀ frt 12 ¹⁰/₁₀₀ frt.

Nyilttér.

Schwarze Seldenstoffe von 60 kr. bis fl. 11.65 per Meter — glatt gemustert (ca. 180 versch. Qual.) — vers. roben- und stückerweise porto- und zollfrei das Fabrik Dépôt G. Henneberg (K. u. K. Hoflieferant Zürich. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. Porto.

Felölös szerkesztő: Revasz Jajos. Társzerkesztő: Feher János. Főmunkatárs: Vörös-Ferencz.

HIRDETÉSEK.

Tanonoz kerestetik.

Selmeczbányán Trauer Gyula fűszer- és papirkereskedésében egy tanonoz azonnal felvétetik. 3-3

Dr. Stuller házban Selmeczbányán, egy három szobás lakás, konyha, éléskamra, fűskamra, külön padlás és külön pinczével f. évi május 1-től bérbé kiadó.

Ha közhög

ügy kísérlse meg a már számos éven át e baj ellen kipróbált »Szt.-György-teát« — csomagja a 50 kr., és a »Szt.-György-huruport« — skatulyában a 50 kr. — hozzászámítva elcsomagolásért 20 krt — s a legrovidebb idő alatt meggyőződni fog e szer kitűnő voltáról. A »Szt.-György-teából« két csomagnál s a »Szt.-György-huruporból« két skatulyánál kevesebbet nem küldünk. A megrendelések közvetlenül czimzendők: St. Georgs-Apotheke in Wien, V. Wimmergasse 33.

szerződés minta, a nevezett magy. kir. államépítészeti hivatalnál, a rendezési hivatalos órákban, naponként megtekinthető.

Kelt Liptószentmiklós, 1890. évi márczius hó 12-n.

A liptóvármegyei m. kir. állam építészeti hivatal:

Krupspér Pál,
hivatalfőnök.

Liptómegeye alispánja.

1884. sz.

Árlejtési hirdetés.

Liptó vármegye közigazgatási bizottságának f. é. február 11-én 648/640. ul. sz. a hozott határozata alapján közhírré tetetik, hogy az alulírott alispáni hivatal a Vármegyei utján Kis-Palugya községében álló Zalacsanka és Okolicsna községében lévő Szemescsanak nevének újajépítési munkálatának vállalatba adása czéljából f. é. április 1-én d. 0 órakor, Sztmiklósban a megyeházán, az államépítészeti hivatal helyiségében zárt írásbeli ajánlatok egybekötött nyilvános árlejtési tárgyalást fog tartani; — miről a versenyzni kívánók oly figyelemzetéssel értesítettek, hogy a jelzett két munkalatra akár egyszerre akár külön-külön is pályázhatnak — továbbá, hogy a munka kiküldetési ára a kis-palugyai hídnál 1280 frt 93 kr., az okolicsnánál pedig 1058 frt 18 krtban van költségvetésig megállapítva, melynek 37% -ja az árlejtés előtt biztosítékképen letétendő, illetve az írásbeli ajánlathoz csatolandó s az a vállalat elnyerője által 10% -ra kiegészítendő — a végre, hogy a munkálatok tervei és előirányzatai a fennbbs nevezett államépítészeti hivatalnál, a hivatalos órákon belül bárhol megtekinthetők.

Szt.-Miklós 1890. márczius 5-én.

Alispán helyett
Palugyay,
főjegyző.

35. sz.
1880.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. tcz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a znióváraljai kir. járásbírói 117/1890 számú végzése által Szilfa Ferenc znióváraljai lakos javára M. sz. a r. Pál zniói lakos ellen 300 toke, ennek 1889 év december hó 26. napjától számítottan 6% kamatai és eddig összesen 45 frt 80 kr. perkölttség követelés erejéig elrendelt kötelejtési végrehajtás alkalmával bíróság legfogat és 343 frt 40 krra becsült 1—37. t. alatti lovak, gazd. és házi felszerelvény, gabona, takarmány és különféle rőfös, gyapot és gyapju-árúkból álló ingo-árúok nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek a 155/1890 kiküldést rendel végzés folytán a helyszínen, vagyis Znióváralján leendő közkiölésére 1890-ik évi márczius hó 19-ik napjának délelőti 10 órája határidőül kituzetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érin-tett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legelőbbit ígérőnek becsaron alul is eladati fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Znión, 1890-ik évi márczius hó 4. én.

Szibner,
kir. bírósági végrehajtó.

470 sz.
1889.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a znióváraljai kir. járásbí-

roság 2705/1889. számú végzése által Heller Henrik tót-prónai lakos javára, V. l. t. s. Agoston tót-prónai lakos ellen 364 frt toke, ennek 1887. év február hó 10. napjától számítottan 6% kamatai és eddig összesen 46 frt 20 krt, 5 frt 75 kr., 14 frt 3 kr., 1 frt 80 kr. költésg követelés erejéig elrendelt kötelejtési végrehajtás alkalmával a beszercebányai kaptalanság által 2312/89 sz. a. legfogat és 350 ftrra megbeosult 70 kereszt röz felülfogataltatvan, az ezen tétből álló ingóságok nyilvánosárverés utján eladatnak.

Mely árverésnek a 3295/1889. sz. kiküldést rendel végzése folytán a helyszínen vagyis Tot-Prónán leendő közkiölésére 1890. évi már-

czius hó 20-ik napjának délelőti 10 órája határidőül kituzetik és ahhoz venni szándékozók ezenel és a Felvidéki Híradó utján oly megjegyzéssel hivatnak meg; hogy az érin-tett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-a értelmében a legelőbbit ígérőnek becsaron alul is eladati fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Znión 1890. évi márczius hó 4-én.

Szibner,

kir. bírósági végrehajtó.

Gyors és biztos segítség gyomorhajók s azok következményei ellen.

Az egészésg fenntartására, az életvedyek s ennek folytán a vérmek tisztítására és tisztá állapotba való fenntartására és a jó emésztés elősegítésére a legjobb s leghatékotabb szer a már is mindentit ismeretes és kedvelt

életbalszam Dr. R. O. S. A.-tól.

Ezen életbalszam a legjobb s leggyógyhatósabb gyórfővétel a legundorolhatóbban van készíte s különösen minden emésztési bajok, gyomorgeres, divéghányó, avanyús felhúgós, vértelenség, aranyeres bajok stb. stb. ellen teljesen hatékotanos bizonyul. Hly kitűnő hatási következtében ezen életbalszam egy bizonyult, megbízható hátszerrel lett a népek. Ara egy nagy üveggel 1 frt, kis üveggel 50 kr. Elismérő íratok ezrei bárkinél betekintés végett rendelkezésre állnak

Óvás! Hamisthasom elkerülésé végett, mindenkit figyelmeztetek, hogy az egyedül általam az eredeti utasítás szerint készített »Dr. ROSA-jele életbalszam« minden üvegesekje két burkolva van csomagolva, melynek hosszoldalán »Dr. ROSA életbalszama a fekete sashoz czimzett gyógyesztáróból. FRAGNER B. Prága 205—III., német cseh, magyar és franczia nyelven olvasható, széles felein pedig az ide nyomott védjegy látható.

Dr. ROSA életbalszama valóban kapható csak a készítő FRAGNER B. firkatárában, gyógyesztáró a fekete sashoz Prágában 205—III., és BUDAPESTEN Török József úr gyógyesztárósnál, Királytca 12. sz. Budai Emil ur városi gyógyesztáróban a Városház-téren.

Az osztrak-magyar monarchia minden nagyobb gyógyesztáróban van raktár ezen életbalszamból.

Ugyanott kapható: »prágai általános házi-kenőcs«, több ezer hányalvatkozattal elismert biztos gyógyesztáró mindenféle gyuladások, sebek és gennyedések ellen. Ezen kenőcs biztos eredménnyel használható a női emelő gyuladásánál, a tej természeténél s az emelő megkeményedésénél szűlésor, kelevénynél, vérdaganatoknál, genyes fakadékoknál, pokolvarnál, körömgöyknél, az ugynevezett körömféregnél, elkeményedésnél, felpuffadásoknál, mirigydaganatoknál, zsírdaganatoknál, érzékenl tapognál stb. Minden gyuladást, daganatot, elkeményedést, felpuffadást a legrovidebb idő alatt eltávolít; s ahol már gennyedés mutatkozik, ott a daganatot legrovidebb idő alatt fájdalom nélkül felszívja, kisereti és kigyógyítja.

Kapható 25 és 35 krajczáros szelenczekben. Óvás! Mitűn a prágai általános házikemőcs sokszor utánzózik, mindenkit figyelmeztetek, hogy ez eredeti utasítás szerint csak nálam lesz készíte s csak akkor valóban hly a színe érzékelése, melybe töltött, városi használati utasításokba, melyek 9 nyelven nyomottak és két kartonba, melyen az ide nyomott védjegy látható — burkolva van.

HALLASI BALSZAM a legbizonylatabb, számtalan próbát által legbiztosabbnak elismert szer a nehéz hálias kigyógyítására s az egészen elvesztett hálias tehetésg visszanyerésére. Egy üveg ára 1 frt.

VENDEGLŐ ÁTVÉTEL.

Van szerencsém a gyérdemű közönséget s fekete tudomás vélet végett tisztelettel értesíteni, hogy

a Szkleno furdői vendéglőt

f. é. márczius hó 30-án átveszem és megnyitom. — E téren eddig szerzett bő tapasztalataim és szakimerteim reménylenem engedik, hogy úgy kifogástalan ételek, mint kitűnő italok, valamint pontos s figyelmes kiszolgálással sikerülni fog a t. cz. vendégeimnek teljes meglegedésé minden tekintetben kinyerni.

Komzsik Alajos.

Alapított 1857-ben

Steinschneider Jakob

I. cs. kir. szab. ágymemő-gyárcs, ó cs és kir. lensege Klodild főherczegné udv. szállója, számos kitüntetések és szabádmak tulajdon sa.

Budapest, királytca 79, saját házában.

bátorkodik a tisztelt közönség figyelmébe ajánlani dívan felszerelt raktárát az ágymemő szaktudás vágó ócsos eszközökben, mint 25 különböző finom és legfinomabb papírok, ágymemő, 10000 és tenperő mártások, szálmazásokok pokróczok és takarók, tollak és pelyhek, vasbutorok továbbá ágymemő és ágymemő, nemkülönbön díván és asztaltszaktarók, stb.

A kitűnő hírből álló

WELDLER és BUDIE

fehernemű és kelengye-gyár budapesti raktára.

Minden fajtájú feherneműt, különösen pedig teljes kiházasítással felszereléseket a legmérékeltebb árral. Rajzok és ágymemőket bérmentve és ingyen.

Hirdetés.

A nagymélt. m. kir. közmunka és közlekedési ministerium az 1890. évi márczius hó 5-én kelt 10703 számú rendeletével a nagy-szombat-krakói államút 186—197 km. szakaszán szükséges utkorlatok helyreállítását 1438 frt 65 kr. összeg erejéig engedélyezte.

A fentmelt munkálat foganatosításának biztosítása czéljából az 1890 évi április hó 9-ik napjának d. e. 1/2 11 órájára a liptóvármegyei m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdetetik.

A versenyzőni óhajtok felhivatnak, hogy a fentbbi munkálat végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költésg után számítottan, s a részletes feltételekben előírt 5% nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlatokat kitűzőt nap d. e. 1/2 11 órájára, a nevezett hivatalhoz anyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szobán forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek és

Pikáns olvasmányok.

Berlin Messalinjai 3 Mk.

Heptameron képekkel, (confisc. volt) 3 Mk.

Fügefalevél nélkül. Hadubrandt-tól 2 Mk.

Gugel A. A karinithai felföld bűnösnoje 2 Mk.

Mézes hetek Montecarlóban 2 Mk. 40

Megküldi utánvételt mellett, vagy az összegnek előzetes beküldése után

5—10

R. JACOBSTHAL

könyvkereskedése Berlinben, W. Steglitzerstrasse 61.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

MAGVAK.

Szavoszt Alphons

magkereskedése és gazdasági cikkek üzlete

Budapest, V., Arany János-utca 11.

tudatja a n. é. garda és kertészköző közönséggel, hogy január hó 1-ével megnyitotta

konyhakerti és virágmag-üzlet osztályát

s nálánál egészen friss, faj szonos

here, fű, répa, konyhakerti és virágmagvakkal

dusan felszerelt raktárát.

Árjegyzéket kívánatra bérmentve küldök.